

Кувейт

1. Загальні відомості про Кувейт

Місце розташування –

Знаходиться в північно-східній частині Аравійського півострову на узбережжі Перської затоки між Іраком і Саудівською Аравією.

Площа території –

17 818 км² - 152 місце в світі

Чисельність населення –

4 124 606 (2019 р.) – 129 місце в світі

ВВП –

135 млрд \$ (2019 р.) – 61 місце в світі

ВВП на душу населення (ПКС) – 32 730 \$ (2019 р.) – 29 місце в світі

Індекс людського розвитку –

0,808 (2019 р.) – 57 місце в світі

Політична система –

Конституційна монархія

Kapm

2. Характеристика економічного потенціалу

2.1. Природні ресурси

□ **Корисні копалини**

Основна корисна копалина країни – нафта, за розвіданими запасами якого Кувейт знаходиться на одному з перших місць. У надрах країни зосереджено 104 млрд. барелів, а це 9% світових запасів ресурсу. Газ є другим після нафти природним багатством Кувейту.

Енергетика Кувейту повністю базується на використанні викопного палива. У країні щорічно виробляється бл. 31,6 млрд. КВт · год електроенергії, що значно перевищує її внутрішнє споживання.

У структурі виробництва енергії в країні домінує Нафта (93%); частка природного газу становить 7%.

У Кувейті, за винятком нафти і газу, корисних копалин майже немає, якщо не брати до уваги запаси асфальту, вапняку і кварцового піску. Виробництво цементу є ще однією з областей, в яку уряд вклав значні кошти.

□ **Водяні ресурси**

У Кувейті відсутні природні джерела прісної води, а ґрунтові води засолені, тому прісну воду отримують в результаті промислового опріснення морської води.

□ **Ґрунти**

Ґрунти піщані, збіднені мінеральними та органічними сполуками. Більшість ґрунтів сильно засолено, тому тільки 9% території Кувейту придатне для сільського господарства.

□ **Кліматичні умови**

Країна розташована в межах сухого тропічного клімату, де більшу частину року стоїть стійка спекотна погода. Літо сухе (середня кількість опадів 1-6 мм), а зима більш волога (з максимумом опадів в січні 21-25 мм). У прибережній зоні середня температура липня 37°C, січня 13°C. Денні температури в літній період дуже високі і можуть досягати 50°C в тіні. Для внутрішніх районів країни характерні нічні заморозки. Часто піднімаються пилові бурі, зрідка бувають пилові смерчі, що досягають висоти 1800 м.

□ Біологічні ресурси:

Рослинність

Рослинність сильно розріджена і представлена низькорослими чагарниками, жорстколистими травами. Найпоширеною рослиною є верблюжа колючка, що має довге коріння. Іноді можна зустріти чагарник гада, а також дерева, такі як акація, мімоза, таль, сидр, джурджуб. На узбережжі - зарості тамариксу.

Тваринний світ

Тваринний світ бідний. Найбільш численні гризуни - піщанки, тушканчики, миші. Значним видовою різноманітністю характеризуються плазуни - піщані удави, аравійська кобра, рогаті гадюки, піщані і строкаті ефи, сірі варани, агами, гекони. Хижаків представляють лисиця-фенек, гієна, шакал. Рідко можна зустріти піщану газель і джейрана. Піднесені південно-західні райони є домом диких баранів і антилоп. На території країни гніздяться дикі голуби, жайворонки, дрохви, рябки, горлиці, одуди, чайки. З хижих птахів на узбережжі є орли, соколи, шуліки, яструби. Для пустельних районів характерні грифи, а з комах - павуки, скорпіони, кліщі та ін. В прибережних водах мешкає близько 250 видів риби.

□ Рекреаційні ресурси

Острів Файлака – колишня грецька колонія з безліччю будівель, що збереглися з давних часів

Національний музей Кувейту.

Тут можна помилуватися на речі різних епох, починаючи від рукотворних інструментів праці, закінчуючи творами місцевих рукодільниць.

2.2. Людські ресурси

- Для країни характерний позитивний приріст населення (4,79%), висока народжуваність (21,88‰) і низька смертність (2,42‰). Середня тривалість життя чоловіків становить 76 років, жінок — 78,1 року.
- В країні переважає вікова група осіб від 15 до 65 років (72,2%), до групи до 15 років належить 25,8%, а більше 65 років — 2% населення.
- Трудові ресурси країни налічують 2.42 млн. осіб (2019 р.) — 71.89% від загальної чисельності країни.
- Частка зайнятості в сільському господарстві 2.23%, в промисловості 24.38%, у сфері послуг 73.61% (2019 р.)
- Рівень економічної активності складає 74,8% (2019 р.)
- Рівень безробіття складає 2,18 % (2019 р.)
- 70% робочої сили країни складається з іноземних працівників. За останній рік приїхало 39,520 мігрантів на постійне місце проживання в Кувейт.

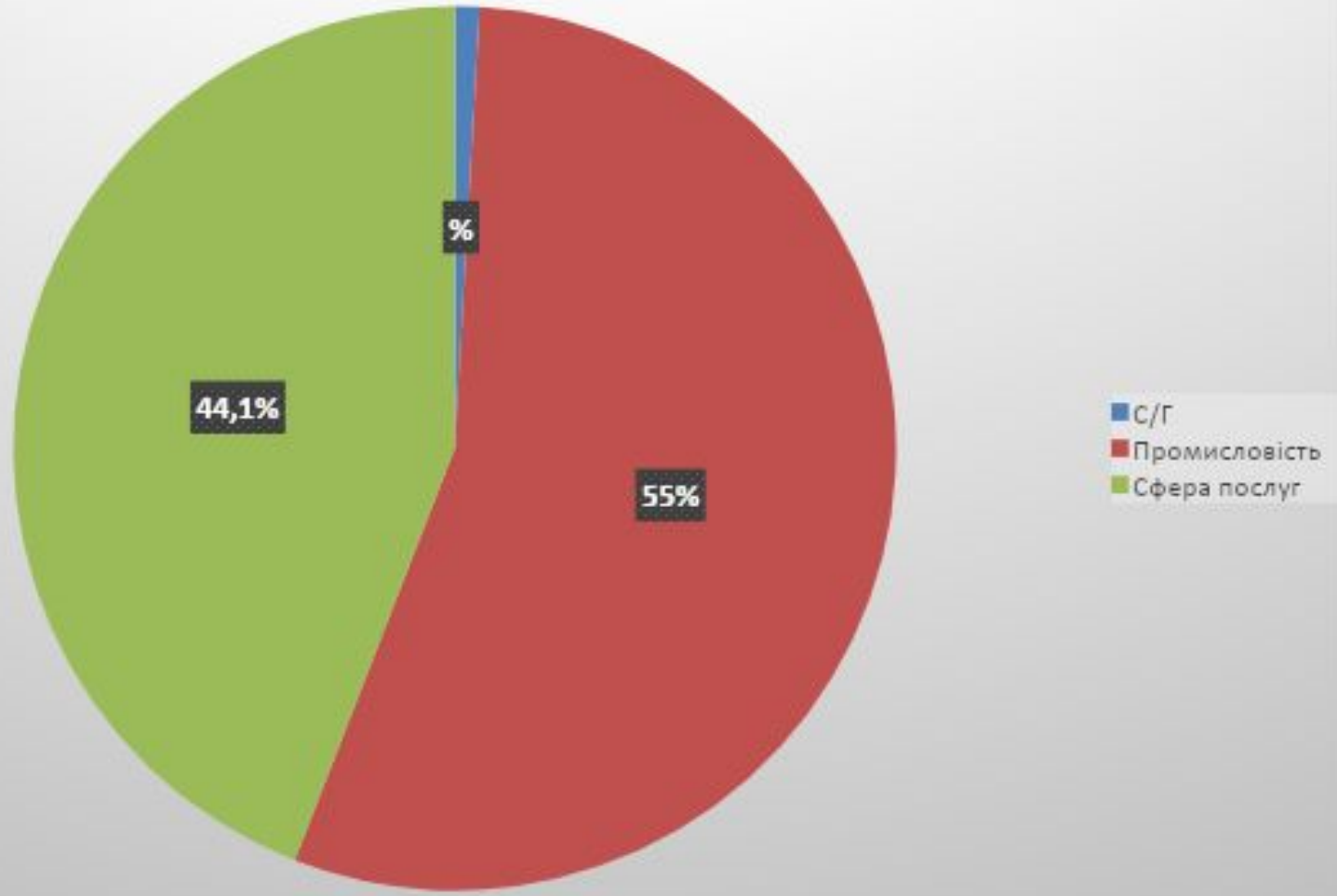

2.3. Освітній і науково-дослідний потенціал

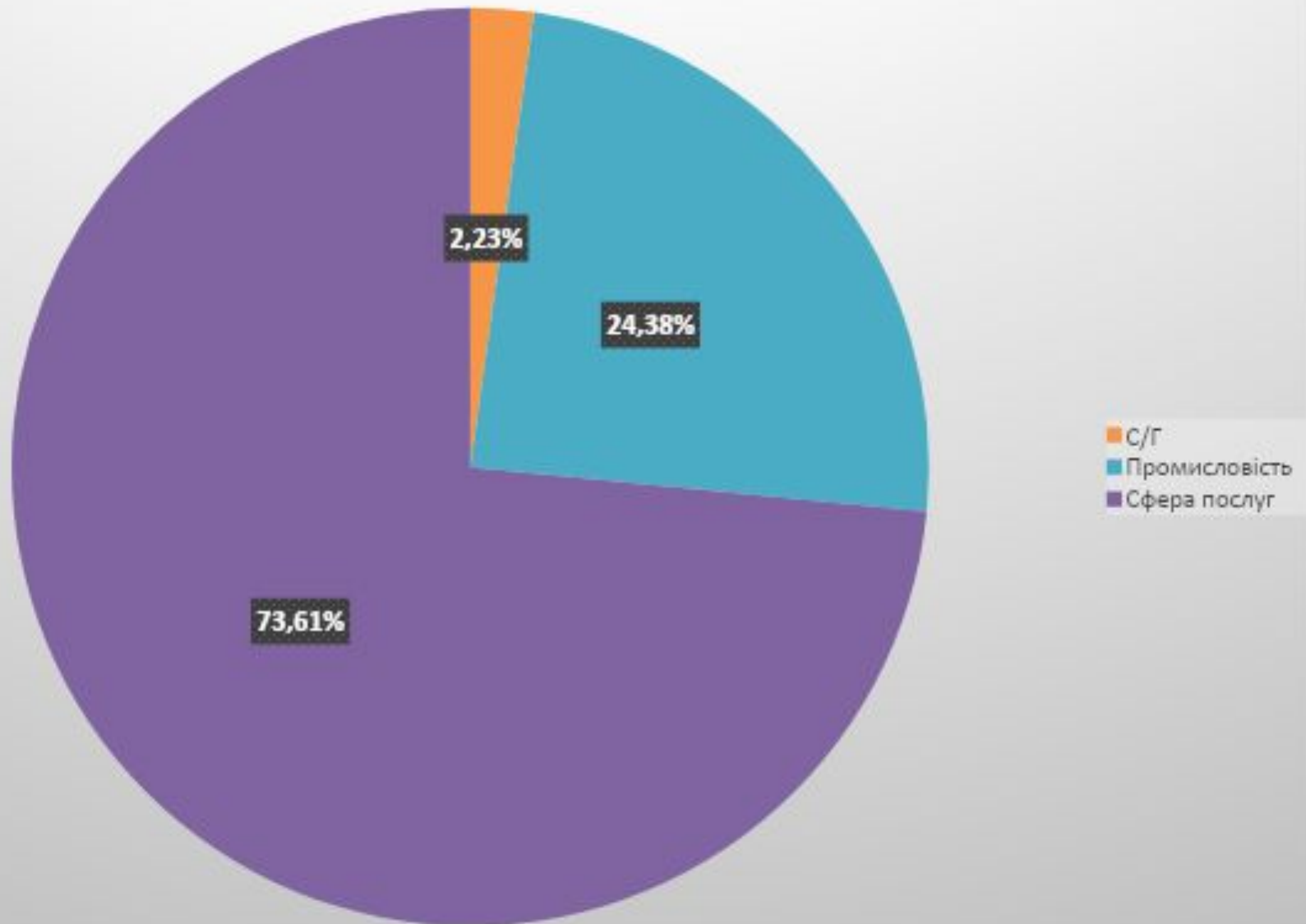
- Освіта надається всім Кувейтцям безкоштовно і є обов'язковою для дітей в віці від 6 до 14 років.
- У систему освітніх установ входять дитячий сад (2 роки), початкова школа (4 роки), неповна середня школа (4 роки), повна середня школа (4 роки). Крім того, на базі неповної середньої школи побудовані програми спеціалізованих коледжів - технічних, комерційних, медичних, педагогічних, духовних. Навчання дівчат і хлопчиків роздільне.
- Дітям шкільного віку безкоштовно видають підручники і інше шкільне приладдя. Безкоштовними є для дітей сніданки, транспорт до школи і назад.
- Система вищої освіти країни Кувейт включає 11 університетів і 174 програми для навчання. З них 10 університетів і 104 програми рівня Бакалавр, 6 університетів та 52 програми рівня Майстер, 2 університети та 18 програм рівня кандидат наук.
- Великі зусилля додаються в сфері розвитку національної науки. Створено Кувейтський інститут наукових досліджень, де ведуться роботи по різних напрямках: мінералогія, екологія, розвиток сільського господарства в посушливих зонах і інших, із залученням фахівців з усього світу. Загальні витрати на наукові дослідження складають 0,11% ВВП.

2.4. Економічний потенціал

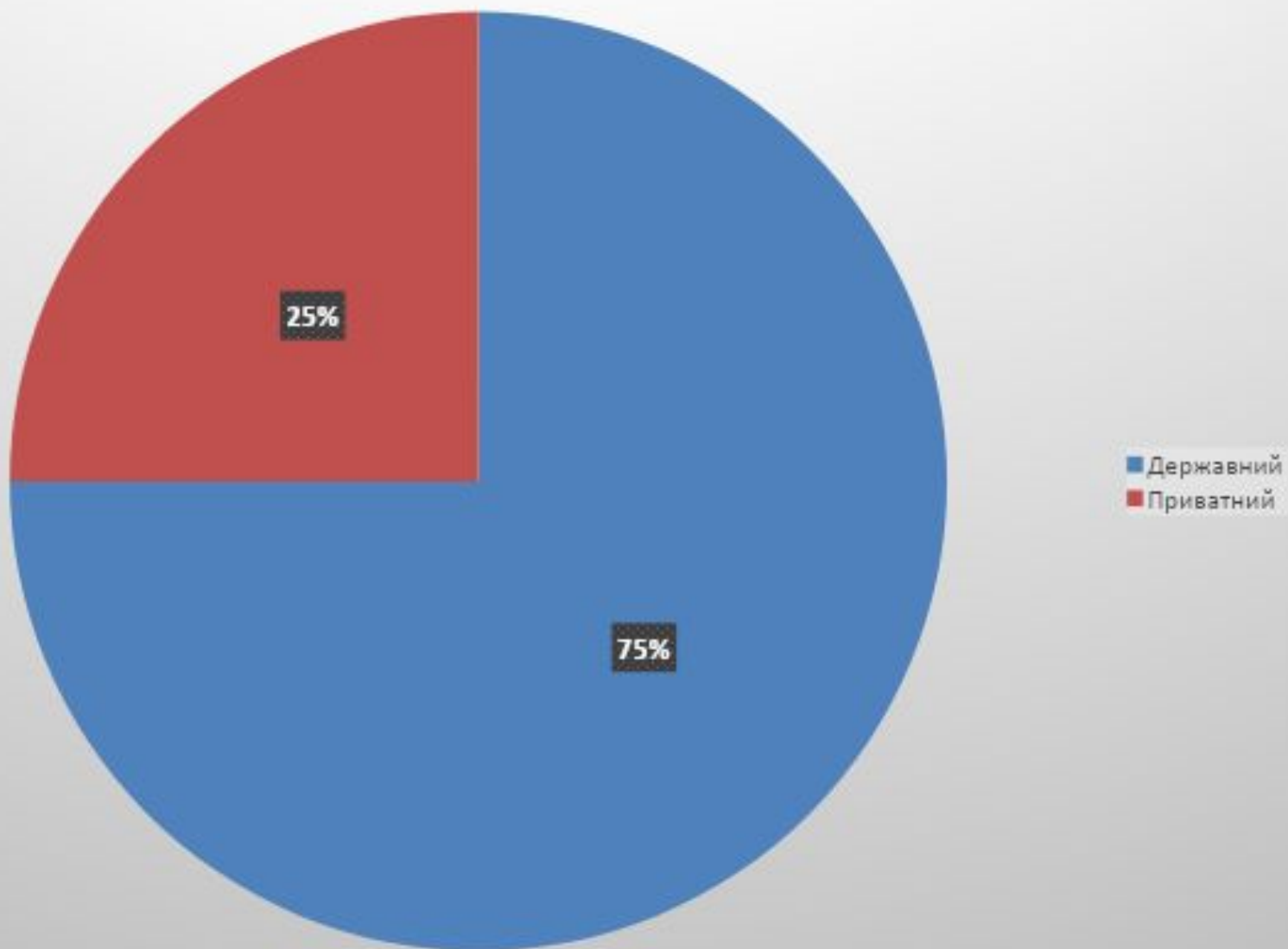
Співвідношення головних сфер економіки

Розподіл зайнятих за сферами економіки

Співвідношення державного і приватного сектору

Провідні компанії країни

- Kuwait Petroleum Corporation. (KPC) є національною нафтовою компанією Кувейту. KPC здійснює нагляд за місцевою переробкою і продажом нафтопродуктів, а також управляє мережею станцій технічного обслуговування в межах Кувейту. Є офіційним перевізником сирої кувейтської нафти, нафтопродуктів і зріджених газів. KPC продає свої продукти в Європі під брендом Q8, і зацікавлена у виході на ринки Сполучених Штатів і Японії.
- Petrochemical Industries Company (PIC). Раніше PIC виробляла, головним чином, дешеву продукцію типу сечовини, аміаку та інших добрив на експорт. Тепер PIC починає випускати на ринок більш цінну продукцію і здійснювати її поставки в Йорданію, Сирію, Об'єднані Арабські Емірати, Марокко, Китай, а також в Індію, Пакистан і країни Східної Африки.
- Kuwait Foreign Petroleum Exploration Company (KUFPEC) працює в сфері досліджень і видобутку нафти. Сьогодні KUFPEC діє в 14 країнах, включаючи Данію, Туніс, Індонезію і Австралію. При цьому компанія бере участь в основному в розробці невеликих родовищ. Крім того, компанія володіє в Європі мережею автозаправних.

2.5. Фінансовий потенціал

- Державний бюджет – 0,066 трлн. \$ (2019 р.) 44 місце в світі
- Державний борг до ВВП – 11.8 %
- Державний бюджет від ВВП – 11.4 %
- Державні витрати – 31,523 млрд. \$
- Кредитний рейтинг – 88
- Військові витрати – 7,211 млрд. \$

Кувейт є найбільшим центром інвестиційної діяльності. Країна володіє розвиненим місцевим ринком капіталу, а її населення тримає на банківських депозитах більше грошей, ніж населення Саудівської Аравії, Абу-Дабі та Катару, разом узятих. Кувейт - найбільший інвестор довгострокових капіталів за кордоном, однак суб'єктом є вже не приватний капітал, а уряд.

3. Галузева структура національної економіки

□ Основні галузі промисловості і експортний потенціал

- Нафтопереробка і нафтохімія.
- Енергетика.
- Промисловість будматеріалів і будівництво.
- Виробництво споживчих товарів.
- Харчова промисловість.
- Діють промислові установки для опріснення морської води.
- Металообробна промисловість.
- Підприємства зі складання автомобілів і супутньої металообробці.

Основні експортні товари - нафта і нафтопродукти – 88 %
Основні експортовані товари не нафтової групи - сірка, карбамід, барвники. Експортуються також добрива і креветки, легкові автомобілі і моторні транспортні засоби

□ Основні галузі сільського господарства та експортний потенціал

- Скотарство
- Вирощування овочів
- Рибальство і лов креветок.

Обмеженість орних земель (приблизно 1% території країни) і водних ресурсів значно звужують можливості розвитку сільського господарства.

Експорт: продукти переробки овочів, фруктів, інших частин рослин; креветки

□ Основні галузі сфери послуг

- Державне управління.
- Банківсько-фінансова діяльність. Банківський сектор представлений Центральним банком, 7 комерційними (в т. Ч. Національний банк Кувейту - перший національний банк в регіоні Перської затоки, крупдальшої в країні) і 5 ісламських банків. У страховому бізнесі діють 37 компаній; найбільші - «Al Ahlia Insurance Co.», «Warba Insurance Company» і «Kuwait Insurance Co.». Найбільша в країні фондова біржа - Кувейтська (2-я за обсягом обороту в країнах Перської).
- Туризм. Туристичний сектор забезпечує 5% ВВП і 4,6% зайнятості. Дохід від іноземного туризму становить 1 млрд.\$ на рік. Кількість іноземних туристів понад 1 млн осіб
- Торгівля.

4. Зовнішньоекономічна позиція країни

Кувейт бере активну участь у міжнародній діяльності, зокрема, вона є членом багатьох міжнародних організацій, таких як: ОПЕК, ООН, ОАПЕК, Ліга арабських держав та інші.

▣ Рівень відкритості економіки

Експортна квота - 56,72%

Імпортна квота - 43,77%

Зовнішньоторговельна квота - 75,8%

▣ Рейтинг конкурентоспроможності національної економіки (за звітом ВЕФ)

Кувейт займає 46 місце в світі (індекс 65,1)

□ **Торгівля**

Частка у ВВП – 8,9 %

Торговий баланс – 5 766 млрд. \$

Поточний баланс – 4 341 млрд. \$

Експорт – 13 137 млрд. \$

Імпорт – 7 371 млрд. \$

Зовнішньоторговельне сальдо – 5 768 млрд.\$

□ Товарна структура експорту (2019 р.)

- 91% (58 млрд USD): 27 - Енергетичні матеріали, нафта та продукти її перегонки; бітумінозні речовини; воски мінеральні
- 2,58% (1,66 млрд USD): 29 - Органічні хімічні сполуки
- 1,7% (1,09 млрд USD): 87 - Засоби наземного транспорту, крім залізничного або трамвайного рухомого складу, їх частини та приладдя
- 0,972% (626 млн USD): 39 - Пластмаса та вироби з них
- 0,48% (309 млн USD): 84 - Реактори ядерні, котли, обладнання і механічні пристрої; їх частини
- 0,335% (216 млн USD): 85 - Електричні машини і устаткування та їх частини; звукозаписувальна та звуковідтворювальна апаратура, апаратура для запису або відтворення телевізійного зображення і звуку, їх частини та приладдя
- 0,247% (159 млн USD): 38 - Інші продукти хімічної промисловості
- 0,21% (135 млн USD): 71 - Перли натуральні або культивовані, дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння, дорогоцінні метали, метали, плаковані дорогоцінними металами, та вироби з них; біжутерія; монети
- 0,176% (113 млн USD): 40 - Каучук, гума та вироби з них
- 0,161% (104 млн USD): 20 - Продукти переробки овочів, фруктів, горіхів або інших частин рослин

□ Товарна структура імпорту (2019 р.)

- 13,1% (4,39 млрд USD): 87 - Засоби наземного транспорту, крім залізничного або трамвайного рухомого складу, їх частини та приладдя
- 11,7% (3,94 млрд USD): 84 - Реактори ядерні, котли, обладнання і механічні пристрої; їх частини
- 10,8% (3,64 млрд USD): 85 - Електричні машини і устаткування та їх частини; звукозаписувальна та звуковідтворювальна апаратура, апаратура для запису або відтворення телевізійного зображення і звуку, їх частини та приладдя
- 5,7% (1,91 млрд USD): 73 - Вироби з чорних металів
- 4,14% (1,38 млрд USD): 30 - Фармацевтична продукція
- 3,26% (1,09 млрд USD): 71 - Перли натуральні або культивовані, дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння, дорогоцінні метали, метали, плаковані дорогоцінними металами, та вироби з них; біжутерія; монети
- 3,11% (1,04 млрд USD): 39 - Пластмаса та вироби з них
- 2,76% (927 млн USD): 72 - Чорні метали
- 2,7% (907 млн USD): 90 - Прилади та апарати оптичні, фотографічні, кінематографічні, контрольні, вимірювальні, прецизійні, медичні або хірургічні; їх частини та приладдя
- 2,04% (684 млн USD): 94 - Меблі; постільні речі, матраци, основи матраці, диванні подушки та аналогічні набивні речі меблів; освітлювальні прилади, в інших товарних позиціях не зазначена та не включена; світлові вивіски

□ Основні зовнішньоторговельні партнери країни

Основними напрямками експорту товарів з Кувейт (2019 р.)

- Інші (приховані партнери) з часткою 90% (58 млрд US \$)
- Ірак з часткою 1,48% (960 млн US \$)
- Китай з часткою 1,41% (910 млн US \$)
- Індія з часткою 1,24% (805 млн US \$)
- Саудівська Аравія з часткою 1,02% (658 млн US \$)
- ОАЕ - 569 млн US \$
- Катар - 359 млн US \$
- Оман - 204 млн US \$
- Пакистан - 188 млн US \$
- Йорданія - 107 млн US \$

Торговельні партнери по імпорту товарів в Кувейт (2019 р.)

- Китай з часткою 17,8% (5,98 млрд US \$)
- США з часткою 9,1% (3,05 млрд US \$)
- ОАЕ з часткою 8,41% (2,82 млрд US \$)
- Японія з часткою 6,3% (2,11 млрд US \$)
- Саудівська Аравія з часткою 6,18% (2,07 млрд US \$)
- Індія з часткою 5,67% (1,9 млрд US \$)
- Німеччина з часткою 5,22% (1,75 млрд US \$)
- Італія з часткою 4,32% (1,45 млрд US \$)
- Південна Корея з часткою 2,68% (901 млн US \$)
- Великобританія з часткою 2,61% (878 млн US \$)

5. Особливості державного регулювання економічного і соціального розвитку

- Кувейтська економіка продовжує залежати від стану світового нафтового ринку, оскільки головним джерелом доходів як і раніше залишається експорт нафти і нафтопродуктів, на частку якого припадає значна частка бюджетних надходжень. Видобуток нафти і природного газу становить половину всього ВВП країни, що визначає її зацікавленість в високих цінах на ці енергоресурси.
- Виклики нинішньої фінансово-економічної кризи спонукали кувейтське керівництво вжити відповідних заходів щодо прискорення темпів розвитку нафтохімічного сектора місцевої економіки з тим, щоб забезпечити стабільність доходів країни в період низьких цін на нафту і збільшення доходів при дотриманні обмежень квоти ОПЕК на її видобуток. Держава, надаючи позики і забезпечуючи необхідну інфраструктуру, не тільки активно підтримує розвиток усталених галузей економіки, а й сприяє впровадженню нових, прогресивних напрямків в промисловий сектор країни.

- Кувейт, сподіваючись залучити додаткові іноземні інвестиції, вже почав здійснювати програму приватизації державної власності (крім нафтового сектора) з метою скорочення державних субсидій в економіку. Кувейт має намір здійснити приватизацію таких ключових об'єктів промисловості, як підприємства комунального сектора, порти, заправки і телекомунікаційні підприємства. Приватизація ускладнена необхідністю захистити право на працю кувейтських громадян, які традиційно були задіяні на державних підприємствах (93%) і в урядових установах.

- Сучасна соціально-економічна політика поєднує курс на перерозподіл нафтових доходів з метою індустріалізації і соціального забезпечення населення із зусиллями щодо диверсифікації господарства і зняття зайвого навантаження з бюджету країни. Виплачуються різні види соціальної допомоги. Кредитно-грошова система складається з обмеженого числа банків і ділиться на комерційні та спеціалізовані, а також страхові компанії. Центральний банк підтримує стабільний курс національної валюти за допомогою інвалютних резервів, валютний режим в цілому ліберальний. У Кувейті досить розвинені ринок цінних паперів і фондова біржа.

6. Якість життя

- Індекс якості життя – 7,18 – 22 місце в світі
- Життя і робота в Кувейті для корінного жителя дуже комфортна, середня зарплата стартує від \$ 10000. Робочий тиждень починається з неділі по четвер, п'ятниця і субота вважаються вихідними. По п'ятницях все мусульмани ходять в мечеть на велику молитву. У році 14 традиційних свят - в такі дні багато компаній не працюють. Якщо все-таки довелося вийти на роботу, то денний тариф співробітника збільшується в три рази.
- У Кувейті немає податкової системи, роботодавці не платять податок на прибуток, прибутковий податок і так далі. Навіть наймання іноземця на відкриту вакансію, не передбачає фінансових витрат, крім окладів.
- В країні жити безпечно, правоохоронна система діє ефективно, злочинність незначна. Зроблені всі можливі зусилля для забезпечення законності. Обмежень пересування по країні майже немає.
- Із-за великих запасів нафти, ціни на бензин дуже низькі. Що дає можливість користуватися автомобілем і не витратити багато грошей на паливо. Їзда по всім кувейтським дорогам безкоштовна. Автомобіль можна взяти в оренду без особливого клопоту.

□ Доступність і якість послуг охорони здоров'я

Рівень охорони здоров'я в Кувейті дуже високий, причому як державної медицини, так і приватної. Сучасне медичне обслуговування забезпечене всім громадянам безкоштовно. Рівень підготовки лікарів і медпрацівників дуже високий, сюди приїжджають працювати кращі фахівці з усіх континентів. Клініки оснащені сучасним обладнанням, консультацію, лікування проводять кращі лікарі.

Міністерство Охорони Здоров'я розділило Кувейт на шість зон: Фарванія, Джахра, Адан, Мубарак Аль-Кабір, Амірі і Шувайх, в кожній з яких проживає від 300 тисяч до півмільйона людей. У кожній зоні медичні послуги забезпечуються на рівнях. Первинна допомога забезпечується Центрами здоров'я, Центрами охорони материнства і дитинства, шкільними пунктами, швидкою допомогою і сімейними лікарями. Другий рівень охорони здоров'я забезпечується лікарнями, розташованими в кожній зоні. І вищий, третій рівень, представляють великі спеціалізовані клініки.

Витрати на охорону здоров'я на душу населення 1939,08 \$ -
7,7 % ВВП (2019 р.)

□ Доступність, якість, особливості освіти

- Кувейт фінансує свою освітню систему, яка в даний момент відповідає високим стандартам світу. Міністерством освіти Кувейту визначають програми по поліпшенню якості освіти та потенціалу. У них також є програми за освітою для жінок в сфері їх професійної діяльності.
- Близько 40% дитячих садків і середніх шкіл Кувейту є приватними і фінансуються за рахунок іноземних спонсорів і значних державних субсидій.
- Загальний рівень освіти серед населення високий, який можна застосовувати до обох статей. Освіта є безкоштовним для всіх громадян Кувейту до середнього рівня.
- У систему освітніх установ входять дитячий сад (2 роки), початкова школа (4 роки), неповна середня школа (4 роки), повна середня школа (4 роки). Крім того, на базі неповної середньої школи побудовані програми спеціалізованих коледжів - технічних, комерційних, медичних, педагогічних, духовних.
- Навчання дівчаток і хлопчиків роздільне.

ВИСНОВОК

Кувейт входить до провідних держав світу. Це дуже багата, з високим рівнем життя населення країна. За розміром економіки (ВВП) – 135 млрд. \$ - Кувейт у 2019 році перейшла на 61 місце в світі. Показник економічного розвитку (ВВП на душу населення) в Кувейті складає 32 730 \$, за цим показником вона посідає 29 місце.

Основою економіки Кувейту є нафтовидобувна та нафтопереробна промисловості. Ці галузі приносять 92 % національного доходу. Видобуток нафти в країні ведеться з 1946 року. Розвідані запаси нафти складають близько 9 млрд. тон (10 % світових запасів нафти). Окрім нафти, країна має значні запаси природного газу.

Незважаючи на те, що Кувейт є нафтодобувною країною з неродючими ґрунтами, без річок, з недостатньою кількістю води та засушливим кліматом, сільське господарство країни іноді отримує великі врожаї, які в деякі періоди перекривають внутрішні потреби та експортуються в інші арабські країни

Для країни характерне стійке позитивне сальдо. Кувейт є великим експортером (13137 млрд. \$) нафти і нафтопродуктів, добрив, креветок, капіталів, закордонні авуари (вклади) країни оцінюються в 125 млрд. \$ (з них на приватні кувейтські авуари припадає 80 млрд. \$). Основна частина кувейтських інвестицій переведена в акції великих компаній та банків світу. Країна імпортує (7 371 млрд. \$) продовольство, будівельні матеріали, машини, одяг тощо. Кувейт підтримує торговельні зв'язки із Іраком, Китаєм, Індією, Японією, Великою Британією, Німеччиною.

Країну щороку відвідують понад 1 млн. туристів, які приносять до 1 млн. \$ прибутків. Туристів приваблюють теплі води Перської затоки, культурна спадщина міст, а також вироби прикладного мистецтва — ювелірні вироби з бірюзою, жіночі прикраси з кольорового скла, а також славнозвісні червоні візерункові хустки (куайти).

В Кувейті індекс якості життя складає 7,18 і займає 22 місце в світі. Життя і робота для корінного жителя дуже комфортна, середня зарплата стартує від \$ 10000. Країна надає безкоштовне медичне обслуговування та освіту. У Кувейті не має податкової системи.